

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 9. 1957, sp. zn. 2 Tz 125/57

Číslo: 89/1957

Právní věta:

K výkladu trestného činu porušení předpisů o oběhu tovaru v styku s cizinou podle § 151 tr. zák., a priestupku proti ochrane oběhu tovaru v styku s cudzinou podľa § 63 tr. zák. spr. a k výkladu pomeru uvedeného trestného činu k trestnému činu podielnictva podľa § 250 tr. zák. a uvedeného priestupku k priestupku podielnictva podľa § 65 tr. zák. spr.

Neoprávnený dozov tovaru bez zaplattenia colných poplatkov zakladá tiež trestný čin skrátenia dane podľa § 148 tr. zák. alebo priestupok podľa § 61 tr. zák. spr. podľa toho, či ide o skrátenie dane v značnom rozsahu alebo v rozsahu iba menšom.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 12.09.1957

Spisová značka: 2 Tz 125/57

Číslo rozhodnutí: 89

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Daň, Oběh zboží ve styku s cizinou, Podílnictví

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Ludový súd v Skalici uznal obžalovaného vinným trestným činom porušenia predpisov o oběhu tovaru v styku s cudzinou podľa § 151 ods. 1 tr. zák. Uvedený trestný čin videl ľudový súd v tom konaní obžalovaného, že obžalovaný ako kormidelník Československej dunajskej plavby (ČSDP) prepašoval zo zahraničia do republiky najmenej 135 kusov hodinek a 15 kusov nylonových šatiek bez colného zdanenia.

Krajský súd rozhodujúc o odvolaní obžalovaného a okresného prokurátora zrušil rozsudok ľudového súdu v celom rozsahu a obžalovaného uznal vinným priestupkom proti ochrane oběhu tovaru v styku s cudzinou podľa § 63 ods. 1, 2 tr. zák. spr. Podľa zistenia krajského súdu spáchal obžalovaný tento priestupok tak, že od r. 1955 do marce 1956 kúpil od neznámych lodníkov 50 až 60 kusov hodinek, týmito do ČSR prepašované, pričom o prepašovaní týchto hodinek obžalovaný vedel a pri svojích cestách do zahraničia priviezol bez colného zdanenia asi 15 až 20 kusov nylonových šatiek ako aj 5 až 6 párov obuvi a 30 kusov hrebienkov.

Najvyšší súd na sťažnosť pre porušenie zákona podanú predsedom Najvyššieho súdu zrušil rozsudok krajského súdu a tomuto súdu nariadil, aby vec znova prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie:

Predseda Najvyššieho súdu v sťažnosti pre porušenie zákona v podstate namieta, že krajský súd nedostatočným spôsobom zistil skutkový stav a preto potom takto nedostatočne zistené konanie obžalovaného právne neposúdil správne. Poukazuje na to, že vykonané dokazovanie dalo dostatočný podklad na zistenie tej skutočnosti, že obžalovaný hodinky nenakúpil v bratislavskom prístave od cudzích lodníkov, ale že tieto kúpil v cudzine a dovezol do republiky bez vyclenia a bez povolenia, ktoré pre dovoz takého tovaru podľa vyhlášky č. 1276/1947 Ú. 1. I. bolo treba. Za účelom správneho právneho posúdenia konania obžalovaného bolo treba podľa obsahu sťažnosti pre porušenie zákona zistiť okolnosti svedčiace o rozsahu ohrozenia všeobecného záujmu, a to tak zisťovaním okolností na toto sa vzťahujúcich, ako aj vyžiadaním znaleckej mienky. Konečne poukazuje sťažnosť pre porušenie zákona aj nato, že krajský súd mal sa zaoberať aj s tou otázkou, či konanie obžalovaného nevykazuje tiež zákonné znaky trestného činu skrátene dane podľa § 148 tr. zák., ktorý trestný čin bol v obžalobe uvedený, s ktorým sa však súdy nezaoberali.

Rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon.

Krajský súd neprijal za správne skutkové zistenia ľudového súdu, že obžalovaný hodinky prepašoval do republiky. Naopak po doplnení prvým súdom vykonaného dokazovania výsluchom svedka T a správou od ČSDP došiel k tomu zisteniu, že obžalovaný hodinky nepašoval, ale tieto kúpil v prístave v Bratislave od cudzích lodníkov, ktorí hodinky prepašovali. Za základ tohto zistenia slúžila krajskému súdu výpoveď obžalovaného na odvolacom pojednávaní, na základe ktorej došiel k záveru, že jej usvedčujúcej výpovedi spoluobžalovanej Š nemôže uveriť. Krajský súd však prehliadol, že podľa opisu prehlásenia a zápisnice predložených ČSDP obžalovaný pri vyšetrovaní v zamestnaní sa doznal, že sa zaoberal pašovaním hlavne hodínok a že ich prepašoval asi 40 kusov, ktoré dával svojej manželke a sestre, ktoré hodinky ďalej predávali. Okrem toho doznal, že v Bratislavskom prístave kupoval tiež od cudzích lodníkov pašované hodinky. Z republiky do cudziny prepašoval asi 5 až 6 párov bagančí, kým šatky, ktoré dovezol z cudziny predložil na vyclenie. Krajský súd pri zisťovaní konania obžalovaného neprihliadol nielen na uvedené vyjadrenia obžalovaného, ale ani na výpoveď tohto pri administratívnom výsluchu a na hlavnom pojednávaní, kde obžalovaný priznal, že sám pašoval hodinky z cudziny (z Viedne), kde tieto kupoval od svojej známej. Na hlavnom pojednávaní doznal aj dovezenie šatiek.

Krajský súd tieto výpovede obžalovaného prehliadol a nehodnotil, a na odvolacom pojednávaní sa nepokúsil ani o odstránenie rozporov medzi nimi, ako to bolo jeho povinnosťou. Keby krajský súd toto bol urobil a keby bol výpovede obžalovaného podrobne hodnotil, nebol by mohol založiť svoje rozhodnutie len na (od ostatných výpovedí rozdielnou) výpoved' obžalovaného na odvolacom pojednávaní. Pri podrobnom hodnotení vykonaného dokazovania bol by krajský súd potom pravdepodobne došiel k tomu zisteniu, že tak predchádzajúce výpovede obžalovaného, ako aj ostatné zistené skutočnosti, najmä predávanie hodínok manželkou a sestrou obžalovaného, množstvo zabavených hodínok a peňazí z predaja týchto ukazujú nato, že usvedčujúca výpoveď spoluobžalovanej Š je pravdivá.

Keby krajský súd na základe takého nového skutkového zistenia došiel k záveru, že obžalovaný jednak dovezol z cudziny do republiky presne nezistené, ale väčšie množstvo hodínok event. iného tovaru, jednak poprípade tieto zaopatril v bratislavskom prístave od cudzích lodníkov vyhláškou č. 1276/1947 Ú. 1. I. predpísané povolenie, potom by právne hodnotenie skutko obžalovaného tak, ako to urobil odvolací súd nezodpovedalo zákonu.

Bude totiž treba, aby krajský súd v novom konaní uvážil:

1. či a koľko tovaru (hodiniek, šatiek alebo iného tovaru) obžalovaný sám popríde osobne bez povolenia do republiky z cudziny dovezol,
2. či a koľko tovaru síce sám z cudziny nedoviezol, avšak tento tovar bol dovezený z cudziny inými páchatelmi v takej úzkej vopred dohodnutej súčinnosti s obvineným, že by bolo treba obžalovaného považovať za spolupáchatela v zmysle § 6 tr. zák., hoci aj činného iba na území republiky ako jedného z členov skupiny dovážajúcej tovar z cudziny,
3. v ktorých prípadoch obžalovaný tovar, bez jeho vlastnej súčinnosti inými osobami dovezený vediac, že ide o tovar pochádzajúci z trestného činu porušenia predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou podľa § 151 tr. zák. spáchaného inými osobami, na seba alebo na niekoho iného úmyselne previedol.

V prvých dvoch prípadoch (naznačených pod písm. a) a b)) by totiž išlo o trestný čin podľa § 151 tr. zák., v treťom prípade (uvedenom pod písm. c)) by išlo o trestný čin podielníctva podľa § 250 tr. zák.

Ak by však súd došiel k záveru, že v jednotlivých týchto prípadoch, resp. v prípadoch naznačených pod a) a b) na strane jednej a pod. c) na strane druhej alebo konaním obžalovaného všeobecný záujem (t. j. predovšetkým záujem na ochranu znárodneného zahraničného obchodu) nebol ohrozený značnou mierou, takže by nešlo o trestný čin podľa § 151, resp. podľa § 250 tr. zák., musel by uvažovať, či podľa tých istých zásad, ako boli uvedené hore pod a) až c) sa obžalovaný nedopustil priestupkov podľa § 63 alebo 65 tr. zák. spr.

Pre posúdenie, či konaním obžalovaného bol všeobecný záujem ohrozený značnou mierou v zmysle § 151 ods. 1 tr. zák., treba vychádzať z množstva a druhu dovezeného tovaru, z ceny tohto na vnútornom trhu, ako aj z okolností ďalších, medzi ktoré treba zaradiť následky, aké mohlo mať konanie obžalovaného na vnútornom trhu tým, že nebolo možno predať rovnaké množstvo tovaru toho istého druhu zo štátnej obchodnej siete za maloobchodné ceny, že išlo o závažné porušenie monopolu zahraničného obchodu a že podobné činy sú najmä v bratislavskom prístave vo veľkom rozsahu páchané. V tomto smere sa súd pravdepodobne neobíde bez odborného posudku povolaného orgán. (Ministerstva zahraničného obchodu).

V obžalobe o zažalovanom skutku okresný prokurátor uvádzal, že pašovaný tovar bol do republiky dovezený bezhoto, aby bolo zaplatené predpísané clo. Vzhľadom nato bolo povinnosťou obidvoch súdov, aby sa zaoberali tiež otázkou, či konanie obžalovaného odpovedajúce prípadom vyššie pod a) alebo b) uvedeným nevykazuje aj zákonné znaky trestného činu skrátenia dane podľa § 148 tr. zák. Ani ľudový, ani krajský súd neurobili v tomto smere žiadne také skutkové zistenia, na základe ktorých by bolo možno spoľahlivo posúdiť, či obžalovaný skrátil daň v značnom rozsahu alebo či nie. Súd sa vôbec nezaoberali zistením, že o akú sumu bol štát ukrátený na daniach tým, že mu unikali colné dávky preto, že tovar pri dovedení alebo vycleň. Neuvažovali preto ani o tom, či ku skráteniu daní v značnom rozsahu nedošlo už vzhľadom na výšku skrátených colných dávok. Bolo treba, aby súdy uvažovali aj o tom, či ku skráteniu daní v značnom rozsahu nedošlo nielen vzhľadom na výšku skrátených colných poplatkov, ale aj vzhľadom na druh dane, jej rozpočtový význam, jej povahu ako prostriedku hospodárskej politiky štátu vôbec, celkovú situáciu práve v tomto úseku finančného hospodárenia a pod. Mali sa súdy preto čo do týchto okolností obrátiť priamo na povolaný orgán, ktorým je orgán MZO - hlavnej colnej správy najmä keď zistenie výšky uniknutých colných dávok nemožno iným spôsobom dosiahnuť, lebo colné dávky sa vymeriavajú podľa zahraničnej ceny (podľa vyhlášky MZO č. 166/1954 Ú. 1. v znení vyhlášky č. 77/1956 Ú. 1.).

Ak by ale súdy nezistili skrátenie dane (colných poplatkov) v značnom rozsahu, mali skúmať, či nešlo o skrátenie dane v zmysle § 61 tr. zák. spr.